

Motion till riksdagen 2005/06:Ju541

av Tasso Stafilidis (v)

Avskaffande av högmålsbrottet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar att upphäva 18 kap. 2 § brottsbalken.

Om gärning som avses i 3–5 kap. innebär förgripelse mot Konungen eller annan medlem av konungahuset eller mot den som i egenskap av riksföreståndare fullgör statschefens uppgifter, må dömas till fängelse i högst fyra år, om å brottet eljest kan följa fängelse i högst sex månader, och i högst sex år, om å brottet eljest kan följa fängelse i mer än sex månader men högst fyra år.

Bakgrund

Termen högmålsbrott har använts sedan medeltiden för att beteckna brott, vilka innebär angrepp på statsöverhuvudet eller på statens bestånd. Den åldriga bestämmelsen aktualiserades t.ex. när en 16-årig pojke kastade en tårta i ansiktet på kungen. Pojken själv var inte medveten om att han skulle kunna komma att åtalas för ett högmålsbrott och därmed riskera fängelse upp till fyra år. I dag anses det som allvarligare att kasta en tårta i ansiktet på statschefen än vad det är att kasta den i ansiktet på statsministern eller någon annan person. Med tanke på att statschefen numera har en representativ, symbolisk och ceremoniell funktion är denna åtskillnad ologisk. Både talmannen och statsministern har ju reell maktställning baserad på demokratiska val. Det borde därmed vara ett allvarligare angrepp mot statens bestånd att ge sig på statsministern och talmannen än kungafamiljen.

Lagstiftningen var logisk på medeltiden, när den först stiftades. Då var kungen närmast allmäktig och folkets företrädare hade begränsad makt och företrädde bara den välbärgade manliga delen av folket. Det var då naturligt att samma brott fick högre straffsats om det riktades mot kungen än mot någon annan. Att göra en sådan åtskillnad i dag framstår dock som orättvist. Lagstiftningen är en kvarleva från ett odemokratiskt statsskick och således föråldrad. Det är därför min mening att riksdagen skall upphäva 18 kap. 2 § BrB om högmålsbrott.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 1 oktober 2005

Tasso Stafliidis (v)